

Planeta se blíží svému předlužení! Pozor, následky budou moc zlé. Ekonomka Šichtařová představila černý scénář

- CZ24 News | 22. února 2021

Nezadlužit se znamená zůstat silní. Zadlužit se znamená cestu budoucí chudoby. Tak reaguje Markéta Šichtařová na schválené navýšení schodku státního rozpočtu a na slova ministryně financí Aleny Schillerové, že novela zákona rozhodne o tom, jestli vyjdeme z krize silní, nebo zvolíme cestu krachu, chudoby a nejistoty. Ředitelka analytické společnosti Next Finance varuje, že už za dva roky penězi, které bychom mohli věnovat každý rok na výstavbu dálnic, budeme krmit spekulanty.

Poslanecká sněmovna schválila navýšení schodku státního rozpočtu pro letošní rok ze 320 miliard korun na půl bilionu. „Je to novela, která rozhodne, jestli vyjdeme z krize silní, nebo zvolíme cestu krachu, chudoby a nejistoty. Potřebujeme dát do ekonomiky peníze,“ burcovala ještě před hlasováním ministryně financí Alena Schillerová. Opravdu nám vyšší schodek pomůže k tomu, abychom z krize vyšli silní?

Paní ministryně má v jednom pravdu: Je to novela, která rozhodne, jestli vyjdeme z krize silní, nebo zvolíme cestu krachu, chudoby a nejistoty. Jenom je to přesně opačně. Nezadlužit se znamená zůstat silní. Zadlužit se znamená cestu budoucí chudoby.

Reakce většiny vlád světa na koronavirus byla podobná. Přišla neslýchaná omezení. Vlády zavřely ekonomiku a začaly na dluh „ekonomiku“ zachraňovat. Tu ekonomiku, kterou nejprve samy zmrazily uzavírkami. Výsledkem je ohromný nárůst globálního dluhu, ať už ho počítáme jakoukoli metodikou.

MMF původně počítal s tím, že globální dluh vyskočí v roce 2020 z 83,5 procenta globálního hrubého

domácího produktu (HDP) v roce 2019 na 84 procent. Nicméně koronavirus utrhl vládní výdaje ze řetězu. Globální veřejný dluh na konci loňského roku dosáhl 97,6 procenta hrubého domácího produktu. Vlády v boji s covid-19 utratily 301 bilionů korun. MMF přitom očekává, že koncem roku 2021 bude dluh už na 99,5 procenta HDP. To je extrémně nezdravý trend. Planeta se blíží svému předlužení. Už to není jen problém pár států.

Co to hrozící předlužení může přinést?

Rostoucí dluh v době extrémně uvolněné měnové politiky centrálních bank vede k riziku, že až centrální banky vrátí své úrokové sazby do normálu, vyskočí vládám dluhová služba a mnohé to neustojí. Riziko státních bankrotů roste zejména u rozvojových zemí. Jen v loňském roce jich zbankrotovalo pět. Víme přitom, že u státních bankrotů existuje dominový efekt a je tedy možné, že negativní dopady pocítí i státy se zdravějšími veřejnými financemi.

Česká republika má nyní sice stále ještě dobrý rating, nicméně už i vládní data počítají s tím, že kdyby vyskočily úrokové sazby, hrozí v roce 2023, že budeme místo loňských 40 miliard korun vydávat ročně na dluhovou službu přes 74 miliard. To jsou peníze, které bychom mohli věnovat každý rok na výstavbu dálnic, které jsou u nás katastrofální. Místo toho jimi budeme krmit spekulanty.

Problémem do budoucna je, že vedení EU zneužilo situaci, kdy lidé propadli panice, a pod rouškou pandemie prosadilo plán Next Generation EU, jehož součástí jsou společné dluhy členských zemí EU, a jednou i společné daně. Vedení EU se tak podařilo prosadit to, o čem se dlouho mluvilo a nikdo neměl odvalu a sílu to realizovat. ČR tak na sebe do budoucna přebírá riziko splácení cizích dluhů, které navíc nejsou určené na skutečný boj s koronavirem, jak se tvrdí, ale na prosazení zelených cílů a zabránění dalšímu brexitu.

V průběhu týdne posílila koruna na takřka roční maximum vůči euru a na bezmála tříleté maximum vůči dolaru. Bank of America, druhá největší banka v USA, dokonce radí svým klientům nakupovat české koruny. Co ji k tomu vede a co to může pro naši měnu znamenat pro příští měsíce?

V dnešním světě – kvůli šílenému nastavení hospodářské politiky centrálních bank – jsou velmi nízké úrokové sazby a výnosy. Jakékoliv zhodnocení investice je tedy vítané. A právě to koruna nabízí. Nabízí to proto, že Česká centrální banka ještě nepropadla tomu všeobecnému šílenství vrtulníkových peněz či záporných úroků tak docela a drží úrokové sazby sice pořád enormně nízko, ale pořád vyš než řada jiných vyspělých zemí.

Zkrátka ČNB se chová normálněji. A tato normalita dává koruně v tomto ideologii propadlém světě najednou úrokovou výhodu. Prostě koruna je úročena víc než třeba euro. Nabízí tedy jakýsi výnos. A to ji činí atraktivní a dělá to z ní cíl spekulací. Proto tolik sílí. Je to bizarní, že jakási normalita je najednou považována za unikátnost.

Andrej Babiš se pochlubil dohodou s firmou Regeneron, výrobcem a distributorem léku, který dostával i americký exprezident Donald Trump a jenž zabraňuje těžkému průběhu nemoci covid-19: „Podařilo se mi vyjednat nákup prvních čtyř tisíc dávek léku. Musíme tu mít lék brzy, cena lidského života je nevyčíslitelná. Přes EU by to ještě trvalo dlouho“. Může to premiér vydávat za úspěch, když tím obešel vyjednávání Evropské unie o centrálních dodávkách pro členské země?

Vyjednávání Evropské unie o centrálních dodávkách pro členské země bylo od počátku potupné,

netržní a nefunkční. Podívejte se, jak se očkování v Evropské unii vleče, a kde jsou už zatím některé jiné země, které nebyly závislé na takových kolektivních dohodách. A souhlasím s tím, že skrze EU bychom se možná dodávky dočkali až po pandemii. Každý by si měl uvědomit na tomto příkladu, jak je Evropská unie neefektivním molochem.

Naše přepracovaná společnost má díky pandemii šanci si uvědomit, že práce není to hlavní v životě. „Lidé si na svoji práci navykli jako na drogu. Hledají v ní třeba věci, které tam nikdy nebudou, jako je smysl života nebo smysl existence,“ prohlásil pro Český rozhlas Plus ekonom a filozof Tomáš Sedláček. Na uzavření společnosti způsobeném různými omezeními se snaží najít pozitivní věci a brát to spíš jako dar. Dají se ale najít na tom už téměř rok trvajícím stavu nějaká pozitiva? Jaká?

Já žádná pozitiva nevidím. A diskutovat s někým, kdo místo věcných argumentů používá mlhavé emoce, nelze.

Za prvé: Zavření ekonomiky má nulový efekt na zvládání nákazy. Ať už je důvodem nefunkčnosti opatření cokoli, opatření prostě nejsou efektivní. Máme zde vedle sebe země s velmi liberálním přístupem, jako je Švédsko nebo Dánsko, a země s velmi tvrdými lockdowny jako Itálie, Španělsko, Francie, Irsko, Velká Británie. Jejich srovnání nedokazuje žádnou korelaci mezi přísností opatření a počtem obětí. Neboli, ať se opatření zpřísnila jakkoliv, statisticky se nedaří prokázat efekt. Zatím poslední, tedy pro nás nejrelevantnější, studie byla publikována v Dánsku v prosinci 2020. Byla založena na datech z 11 dánských municipalit, na které byl, nebo naopak nebyl uvalen lockdown. Výsledkem studie je, že uvalení lockdownu nemělo statisticky významný vliv na vývoj infekce.

Za druhé: Až bude mít vaše dítě hlad, protože se ekonomika pod tíhou lockdownu a zastavení práce bude hroutit, zkuste ho nakrmit řečmi o smyslu života, nebo mu zkuste tvrdit, že nemá jíst, protože jídlo se musí vyrobit prací a práce je droga. Tyhle filozofické sny ještě nikomu hlad neutišily, auto nevyrobily, zlomenou nohu nezasádrovaly.

Zatímco v Česku může být pro mnohé noční můrou, že podzimní volby vynesou do vlády Pirátskou stranu, v Německu to vzhledem k zářijovým volbám platí o Zelených. Ti v souladu se závěry svého sjezdu v prosinci 2019 chtějí zakázat nejmenší rodinné stavby. V Hamburku v koalici se sociální demokracií SPD už povolují jen vícepatrové budovy. Je výstavba rodinných domů žitím na úkor budoucích generací a nesmyslným plýtváním s půdou, které by si zasloužilo nějaké omezení? Nebo by mělo být věcí majitele, jak chce na svém pozemku stavět?

Ale no tak... Nesnižujme se k tomu, že bychom polemizovali argumenty se zločinnou filozofií. Všichni lidé zdraví duchem dobře víme, že soukromá osoba může konat vše, co jí nebylo zákonem zakázáno, a jen takový zákon je morální, který ctí fakt, že stát nemá být panovníkem, ale sluhou a zástupcem svých občanů.

Diskutovat s někým, kdo prosazuje ryzí zlo, znamená legitimizovat toto zlo. Znamená to přisuzovat zlu takovou váhu, že stojí za diskusi. Zlo může být jen odmítnuto.

Ministerstvo školství, Asociace ředitelů ZŠ i Národní pedagogický institut došly ke shodě, že z Rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání zmizí z výuky fyziky například Newtonovy zákony. Odůvodňují to tím, že jsou pro žáky moc náročné a složité. Je pro nejmladší generaci výhodné, že nebude takto zatěžována něčím, co by většina stejně nepochopila, a svou mozkovou kapacitu bude moci využít pro možná potřebnější znalosti či vědomosti? Ale nesesouvá se za ministra školství Roberta Plagy laťka náročnosti pro žáky a studenty stále níž a níž?

Zrovna včera jsem po krátké diskusi se svou dcerou byla zděšená, jak je přes svou inteligenci školsky nevzdělaná, ve smyslu neorientovaná v tom, co já považuji za základy školní výuky. Vychováváme nevzdělanou generaci, která nebude umět myslet, proto bude náramně snadno zmanipulovatelná.

Víc než nevzdělanost v sumě faktů mě děsí neschopnost této generace aplikovat základy logického myšlení. A právě k tomu jsou nezbytné přírodní vědy jako matematika nebo fyzika. Pak to vede k tomu, že nedoukové v přírodních vědách prosazují fyzikálně nemožné limity na emise aut, protože ve svém měkkém, rozplzlém myšlení se domnívají, že stačí mluvit vzletně, a fyzika se jejich přáním ohne. Přesně takoví lidé se nechávají ochotně zotročit.